

**ПРИРОДОМАТЕМАТИЧЕСКА ГИМНАЗИЯ
“ПРОФ. ЕМАНИУЛ ИВАНОВ” - КЮСТЕНДИЛ**

(2500, гр. Кюстендил, ул. ”Проф. Георги Паспалев” № 11, тел. 078/ 552259, 0886414810; e-mail: office@pmgkn.com)

Утвърждавам!

Елена Стоилова
Директор на ПМГ

(Заповед №534/10.04.2023 г.)

СТРАТЕГИЯ

**за развитие
на**

**Природоматематическа гимназия
„Професор Емануил Иванов“
гр. Кюстендил**

за периода 2023 - 2027 години

I. Въведение

Настоящата стратегия е разработена в съответствие с:

- Стратегическа рамка за развитието на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 - 2030)
- Стратегия за възпитателната работа в образователните институции (2019 - 2030)
- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Закон за професионалното образование и обучение;
- Подзаконовите нормативни актове в областта на училищното образование;
- Интегрирана териториална стратегия за развитие, Югозападен регион
- Традициите и добрите практики в развитието на гимназията;
- Изискванията, произтичащи от членството на България в Европейския съюз
- Настоящата епидемична обстановка в света, което поставя нови и отговорни изисквания пред училищата.

Развитието на училището е планирано в условията на конкуренция, нарастващи изисквания към качеството на обучението с акцент върху компетентностния подход и с намерението да отговаря на високите изисквания на бизнеса и пазарната среда в динамично променящия се свят.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УЧИЛИЩЕТО

Кратки исторически данни:

Училището е създадено на 1 септември 1973 година. Със Заповед № Д-14/ 01. 08. 1973 год. на Министерството на народната просвета се открива Математическа гимназия с прием 3 паралелки, от които 1 - математическа и 2 - изчислителна математика. Окръжна математическа гимназия „Димитър Каляшки” е рожба на старата кюстендилска Политехническа гимназия, която години наред поддържа паралелки със засилено обучение по математика и физика. Новото училище е осъзната за онова време необходимост от съвременно развитие в областта на математиката и природните науки. Забележителното е, че кюстендилската математическа гимназия е първата и дълго време единствена, която приема ученици след завършен начален етап на образование, признавайки важността на развитието на математическите способности от ранна възраст.

По това време светът е на прага на ново предизвикателство. Изчислителната техника навлиза в живота на хората. Предстои информационните технологии да завладеят всички сфери на човешката дейност.

Със Заповед № РД-14-4/12.04.1985 год. на министър проф. Александър Фол училището се преобразува от ОМГ в Природоматематическа гимназия (ПМГ) с възможност за обучение в профили „математика“, „физика“, „химия“, „биология“.

Тя става профилирана гимназия с възможност да развива и обогатява научните си профили. Получава и нова сграда, която трябва да се разширява и адаптира към специализирания образователен процес.

Със Заповед № РД-14-30/30.05.1988 год. на министър проф. Илчо Димитров в ПМГ се разрешава прием в осми (подготвителен) клас за интензивно изучаване на чужд език.

През пролетта на 1992 година с решение на Общински съвет - Кюстендил училището се преименува в ПМГ „Проф. Емануил Иванов“, с което е известно и днес.

Днес:

Днес училището чертае пътя към бъдещето като формира знания, умения и нагласи. Следвайки предизвикателствата на времето, в което живеем ПМГ „Проф. Емануил Иванов“ е

училище, което се стреми да поддържа високи стандарти по отношение на качеството на обучението за учениците чрез създаване на модерна училищна среда, квалифицирани и постоянно усъвършенстващи се учители, партньорство с родителите и поддържане на силен интерес и уважение към потребностите и желанията на всички членове на общността.

ПМГ „Проф. Емануил Иванов” е общност от ученици, родители, учители и служители, която залага на новаторството и пълноценното сътрудничество.

В училището се осъществява държавен прием в V и VIII клас съгласно Наредба № 10 от 01.09.2016 г. за организацията на дейностите в училищното образование.

Паралелките от прогимназиалния етап имат засилена подготовка по математика и български език и литература. Паралелките в гимназиалния етап са в профили математически, софтуерни и хардуерни науки и природни науки, а от учебната 2020/2021 година училището предлага обучение в професионални паралелки по специалностите ПРОГРАМИСТ и КОМПЮТЪРЕН ГРАФИК.

С решение №479/05.08.2019 г. на Министерския съвет на основание чл.38, ал.6 и чл.39, ал.5 от ЗПУО ПМГ „Проф. Ем. Иванов“ е включена за първи път в списъка на иновативните училища в Република България за учебната 2019/2020 година. Одобреният проект цели внедряване на иновативни елементи в организацията на училищната среда за постигане на единство между академичните постижения, социално-емоционалната зрялост на учениците и развитието на индивидуалните образователни потребности и интереси. През август 2022 година училищният иновативен проект беше удължен с още 4 години, като беше надграден с внедряване на модела 1:1 и по-активно използване на електронни ресурси.

Озаглавихме нашата иновация “Ние и гласът на времето” и насочихме усилията си в **4 основни области:**

Дейност 1. Организация на работата в училище - оптимизация и дигитализация с визията, че времето на всички участници в образователния процес е ценен ресурс:

- Организираме учебното разписание така, че на ден учениците да имат не повече от 3-4 учебни предмети, а заниманията да бъдат по 80-90 минути с възможност за работа по учебни проблеми и проекти.
- Дигитализираме част от административните процеси
- Променяме ролята на класния ръководител от администратор към ментор.
- Променяме постепенно условията на труд на учителите - заплащане, материална база, намаляване на бюрократичната и административната тежест, споделено търсене на решения при проблеми, психологическа и логистична подкрепа. Бихме желали намаляване на пълняемостта на паралелките и норматива на учителите, но това изисква промяна в закони/наредби.

Дейност 2. Утвърждаване на ролята на учителя като вдъхновител и ментор

Преходът от учителя-лектор към учител-ментор и ръководител на работа по проект изисква обучение на педагогическите специалисти за нови компетентности. Затова от учебната 2020/2021 година до настоящия момент са проведени много и разнообразни като теми обучения за учители.

- Важно е учителите да притежават умения да подпомагат учениците по пътя към откривателството, както и задълбочени знания в областта си, за да отговарят на любопитни и нестандартни въпроси, да модерират дискусии, да стимулират критично мислене.
- Социално-емоционалното учене е задължителен елемент на образователния процес.
- Връзката с реалния живот и бизнеса е слабото място на академичното ни обучение.
- Търсенията ни са в посока на постигане на интегриран подход и интердисциплинарни връзки/ занимания.
- Във фокуса на търсенията ни са идеите на саморегулираното учене.
За успеха на промяната е важно всичко това да се превърне в стандарт.

Дейност 3. Фокусиране върху развитието на ученика като личност и утвърждаването на важната роля на родителите в образователния процес.

→ Целта е ученикът да бъде в центъра на нашите усилия не само на думи. Затова начинът ни на работа отчита, че той е независима личност със своите интереси и ценности, особености и затруднения, таланти и стремежи. Стремим се да намерим начин училището да предоставя здрава емоционална и социална среда за личностно развитие за всички ученици.

→ Сътрудничеството между родители и учители е все още рядко явление. Има случаи и двете страни да възприемат изискваща позиция спрямо другата, от което страдат всички.

С проекта **“Стъпки заедно”** целим да идентифицираме потребностите на всички участници в образователния процес - ученици, учители и родители, за да надграждаме и актуализираме училищна политика, която да е работеща и съвременна. Вярваме, че създаването на сигурна и спокойна атмосфера в училище работи в полза на изграждане на доверителни взаимоотношения, което е в основата на всяка успешна дейност и стойностен учебен процес. Работата ни с менторите от УНИЦЕФ и Асоциация **“Родители”** беше полезна в посока на въвеждане на нови практики за работа с родителите и учениците.

Дейност 4. Промяна във физическата среда.

През 2017 година сградата на училището беше ремонтирана основно. След това започнахме с откриването на Центъра по природни науки през есента на 2019 година с финансовата подкрепа на фондация **“Америка за България”**. През 2021 година реализирахме проекта **“Зона за дигитална креативност”** по НП **“Изграждане на училищна STEM среда”**, който даде възможност да преобразим четвъртия етаж на сградата на училището ни, където се намират компютърните кабинети. Предстои разширяване на STEAM-пространствата чрез средствата по Плана за възстановяване и устойчивост.

Става дума за нов тип пространства, които да създават условия за работа в екип по проекти, експерименти, за провеждане на интердисциплинарни занимания, да наподобяват реална работна среда и т.н.

Обособяваме кътове за почивка и разговори.

Предстои цялостно преобразяване и обновяване на двора, подобряване на условията за спорт, отдих, работа в екип на открито и т.н. Обогатихме част от пространствата с кът на открито, озеленени и поддържани тревни площи и спортни уреди, с подкрепата на Общински фонд - Кюстендил.

Дадена е свобода на учителите да организират в кабинетите си пространството в съответствие с целите, които си поставят.

Планираните и поетапно внедрявани иновации са най-прекия път за постигане на стратегическите цели на училището, свързани с образование и възпитание според стандартите на ЕС: постигане на високо качество на образователния процес приоритетно в областта на STEM; мотивиране на талантливите деца за успешни изяви в олимпиади и състезания на областно и национално ниво; мотивиране на преподавателите за широко прилагане на авангардни образователни технологии, както в организацията на учебното време, така и в методиката и средствата за преподаване; превръщане на учебните кабинети в място, стимулиращо творческата работа на ученици и учители; разширяване на сътрудничеството с родителската общност, в т.ч. с помощта на съвременните информационни технологии; изграждане на училищна система за взаимодействие.

Насочихме много усилия както към сплотяване на училищната общност, така и към създаване на условия за подкрепа на индивидуалността на всеки ученик, към създаване на условия за развитие и участие на учениците във всички аспекти на живота. Важна част в работата на училището е разширяване на извънкласната дейност за подкрепа и занимания по интереси, като се използват възможностите на европейските и националните проекти/програми, както и бюджетно финансираните форми. Нов момент е политиката ни за привличане на външни специалисти с цел търсене на по-пряка връзка на обучението с бизнеса и реалния живот. Идеята

за менторство вече намира място в мерките на екипите за подкрепа на личностното развитие при работа с ученици, нуждаещи се от допълнителна подкрепа.

Приехме нов Правилник за дейността на училището, в който разписахме ясни правила - основа за ред и дисциплина в процеса на обучение. Заедно с обединените усилия на учители, родители и ученици, това спомага за превръщането на училището в територия без насилие и агресия. В превенцията и справянето с агресията и насилието разчитаме на комплекса от дейности за преодоляване на едни и изграждане на други нагласи в рамките на проекта “Стъпки заедно”.

Дейностите ни по приобщаващото образование включват и подкрепа на всички ученици, които имат затруднения с усвояването на учебно съдържание, за кариерно ориентиране, за мотивация за продължаване на образованието и за участие в пазара на труда.

Най-голямото предизвикателство през изминалия период беше обявяването на 13 март 2020 г. на извънредното положение във връзка с пандемията от COVID-19. Доброто планиране на учебния процес и професионалният опит на педагогическите специалисти допринесоха за бързата реорганизация за преминаване към обучение от разстояние в електронна среда (ОРЕС).

През изминалия период, включително и в условията на неприсъствено обучение в електронна среда, гимназията успя да запази и надгради името си на учебно заведение с високи образователни резултати. Постигнати бяха успехи по следните направления:

1. Добре организиран учебен процес, включително и ОРЕС.
2. На националните външни оценявания и ДЗИ нашите ученици постигнаха най-високите резултати в областта.
3. Постигнати челни места на олимпиади, състезания и конкурси.
Училището традиционно получава от РУО – Кюстендил грамота „За цялостно отлично представяне на ученици на областния кръг на олимпиадите и Първо място в общото областно класиране“. Наши ученици ежегодно участват в националните кръгове на олимпиадите по български език и литература, информационни технологии, астрономия, география и икономика, английски език и други, като през последната учебна година имаме двама ученици, които станаха национални първенци (английски език и география).
4. Успешна работа по национални и европейски програми и проекти, като някои от тях са пилотни.
5. Ползотворно взаимодействие с фактори от социалната среда – Обществен съвет, Училищно настоятелство, родителска общност, община, културни институции, бизнес среди.
7. Осигуряване на компютърна техника и оборудване.
8. Подобряване на материалната база на гимназията.
9. Продължаваме да развиваме дигиталните компетентности на учениците и учителите с помощта на иновацията ни- един ден в седмицата за не повече от 30 седмици в годината учениците от 8 до 12 клас да се обучават онлайн.

КАДРОВИ РЕСУРСИ

През учебната 2020-2021 г. педагогическият състав на гимназията се състои от 48 учители с висше образование и специалности, отговарящи на изискванията за заемане на длъжността. Няма назначени неспособни учители. От общо 48 души педагогически персонал 39 притежават ПКС, от които с I ПКС - 0, с II ПКС – 9, с III ПКС - 11. Останалите педагогически специалисти притежават IV и V ПКС. Двама учители имат степен „Доктор“. Всички педагогически специалисти отговарят на професионалния профил съгласно Наредба № 15 от 22.07.2019 г. Всяка година учителите повишават квалификацията си чрез участия в европейски програми и проекти; национални програми на МОН за квалификация; регионални и вътрешноквалификационни обучения, както и обучения с присъдени кредити.

Квалификационните дейности в последните две години са с фокус към прилагане на компетентностния модел и на иновативни методи на обучение. Те са част от усилията ни за осъществяване на преход от преподаване на знания към усвояване на ключови компетентности.

ПМГ „Проф. Емануил Иванов“ разполага с добра и функционална МТБ: пет компютърни кабинета; специализирани кабинети по природни науки; два физкултурни салона; плувен басейн; открити спортни площадки... Организирано е видеонаблюдение. Дигитализацията на административните процеси и на обучението са част от модернизиранието на училището, начин за повишаване на ефективността и път за навлизане на различни иновации. ПМГ работи в платформата Google Workspace for Education. Всички учители, ученици и родители имат акаунти в платформата. В процес сме на разработване на стратегия за дигитализация на училището.

Училището работи по различни проекти:

- Проект BG05M2OP001-2.011-0001 „**Подкрепа за успех**“, финансиран по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г.
- Проект BG05M2OP001-2.012-0001 „**Образование за утрешния ден**“, финансиран по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г.
- Проект BG05M2OP001-5.001-0001 „**Равен достъп до училищно образование в условията на кризи**“, финансиран по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г.
- Проект BG05M2OP001-3.018-0001 „**Подкрепа за приобщаващо образование**“, финансиран по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г.
- Проект BG05M2OP001-2.010-0001 „**Квалификация за професионално развитие на педагогическите специалисти**“, финансиран от ОП "Наука и образование за интелигентен растеж" 2014-2020

- **Skills for Innovation (Умения за иновации)** - проект на INTEL, който се реализира в България в сътрудничество с Център за творческо обучение. Дейностите на проекта са предназначени за учители и ученици и целят да вдъхновят следващото поколение иноватори. Skills for Innovation насочва вземащите решения и преподавателите при внедряването на технологии и създаването на възможности за учене, които активно ангажират учениците по целия свят. Фокусът е върху трансформиране на начина, по който технологията се използва в образованието.
- Проект с дейности, организирани със съдействието на НП „С грижа за всеки ученик“
- Проект с дейности, организирани със съдействието на НП „Отново заедно“
- Проект с дейности, организирани със съдействието на НП „На училище без отсъствия“, Модул „Без свободен час“
- Проект „**Занимания по интереси**“ - финансиран от Министерство на образованието и науката
- работа по НП „**Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование**“ – интерактивни дисплеи, оборудване и интернет
- Проект по създаването на кътове за почивка и обяд, стаи за срещи и работни групи в училище
- Проект за поетапно поставяне на видеонаблюдение в класните стаи
- Проект за обогатяване на материалната база и повишаване качеството на учебната работа в часовете по Физическо възпитание и спорт със съдействието на в изпълнение на Постановление № 166 на Министерския съвет
- Проект „**Стъпки заедно**“ – УНИЦЕФ И МОН, с продължителност 2 години
- Проект „**CinEd – кино в училище**“, Европейска програма за кинообразование, инициентирана от Френския институт/Силвия Марушкина

- Проект по НП „Изграждане на училищна STEM среда“
- Проект “Благоустройство, озеленяване и създаване на кът на открито в ПМГ „Проф. Емануил Иванов“ - Общински фонд за подкрепа на местни инициативи – Община Кюстендил
- Проект за създаване на спортен комплекс на открито в ПМГ „Проф. Емануил Иванов“ - **Общински фонд за подкрепа на местни инициативи** – Община Кюстендил, към УН на ПМГ
- Проект „Конструиране на мотивираща образователна среда за утрешния ден – класна стая на открито „Обичам природата и аз участвам“ и съвременен мултимедиен център, ПУДООС, по НП „Чиста околна среда“
- Цялостно планиране на спортните площадки и пространствата в двора на училището и поэтапно изпълнение на проекта, училищен проект
- Проект по НП „Участвай и променяй - родителят, активен партньор в училищния живот“
- Проект по НП „Осигуряване на съвременна образователна среда“, Модул „Подобряване на условията за експериментална работа по природни науки в профилираната подготовка“
- Проект по НП „Иновации в действие“ – МОДУЛ 1: Мобилност за популяризиране и мултиплициране на добри иновации между училищата“ и МОДУЛ 2: Форуми за иновации в образованието
- Клубове по НП „Ученически олимпиади и състезания“
- Проект по НП „Бизнесът преподава“ – семинар от представители на бизнеса
- ПРОЕКТ „НАШЕТО МУЗИКАЛНО-АКУСТИЧНО ПАНО” - подобряване на акустиката и естетическата атмосфера в кабинета по музика се реализира проект за идейни проекти и реализация на акустични пана
- Проект „Училището, място където подкрепяме младите хора за здравословен начин на живот“
- Проект „Европейски ден на спорта в училище“
- Проекти „Запознайте се и програмирайте“, свързани с Европейската седмица на програмирането, ФРГИ и SAP
- Проект „ИН-ЕДУ“ – хакатон и кампания за повишаване на медийната грамотност на учениците
- Подобряване на организацията и качеството обучението по английски език, училищен проект
- Стипендиантска програма – училищен проект
- Проектът **SEEVAL** (Социално и емоционално образование за приобщаващи училища и изграждане на ценности) има за цел да подготви обучителен курс и протоколи за действие за цялостен училищен подход в прилагането на социалното и емоционалното образование (SEE), партньор сме на ЦТО

III. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

1. Комплексът от умения, необходими за живот в XXI век непрекъснато се разширява и динамично променя. От изключителна важност е да променяме средата и методите на преподаване с темпове, съответстващи или изпреварващи динамиката на променящия се свят.
2. Дигитализацията, новите технологии и навлизането на изкуствения интелект променят света и структурата на професиите. Тази промяна изисква фокусиране на образователния процес върху математиката, науките, технологиите и инженерните умения
3. Приоритизира се темата за ученето през целия живот. В контекста на динамиката на променящия се свят стават важни уменията за придобиване на нови знания и умения,

проявите на творчество, гъвкавост и мобилност както в рамките на една професия, така и при смяна на професиите.

4. Съществени предизвикателства пред глобалното и пред българското общество са климатичните промени и опазването на околната среда - това налага да се работи активно и отдадено по темите за здравословен и природосъобразен начин на живот.
5. Социално-икономическото и демографското развитие на Кюстендил поставя постоянно под съмнение броя на учениците в училището и техния статус. Това създава ситуация на липса на стабилност по отношение както на бюджета на училището, така и на прилаганите методи на работа.
6. Формирането на положителна атмосфера е важен фактор, който оказва пряко влияние върху резултатите. Създаването на сигурна, безопасна и подкрепяща атмосфера в училище е процес, който се възпрепятства от ситуацията на политическа и икономическа нестабилност в българското общество. Липсата на консенсус в обществото по важни въпроси, духът на постоянно противопоставяне, примерите на неспазване на законите и правилата не допринасят за спазване на дисциплината и реда в училище от ВСИЧКИ членове на общността. Има случаи, в които семейства изискват специално (неправомерно) отношение към децата им в разрез с Правилника на училището. При отказ следват жалби и проверки, които отнемат изключително много времеви и интелектуален ресурс от колектива на училището. Липсват механизми за адекватна реакция на институциите.
7. Политиките за намаляване на административната тежест за учителите и училищната администрация, за даване на по-голяма свобода за локални решения се нуждаят от сериозно надграждане. Ориентирането към компетентностния подход и индивидуализиране на обучението изисква преосмисляне на нормативите на учителите и пълняемостта на паралелките. Класно-урочната организация на обучението също налага ограничения, които трябва да бъдат преодолени. Актуален е въпросът за финансирането на дейностите в училище.
8. Липсата на общинска/областна политика в сферата на образованието, която логистично и финансово да подкрепя усилията на училищата в търсенията за модернизиране и осъвременяване на образованието не помага да се спре обезлюдяването на региона с всички последици от това.

IV. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УЧИЛИЩЕТО - ВЪТРЕШНИТЕ (СИЛНИ И СЛАБИ СТРАНИ) И ВЪНШНИТЕ (ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗАПЛАХИ) ФАКТОРИ (SWOT)

ВЪТРЕШНИ ФАКТОРИ	ВЪНШНИ ФАКТОРИ
СИЛНИ СТРАНИ	ВЪЗМОЖНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Иновативно училище, създаване на култура за иновации ▪ Едносменна организация на учебния ден ▪ Електронен дневник и електронна платформа Google Workspace for Education ▪ Изпълнение на държавния план-прием на 100% - желано в областта училище ▪ Създадени условия за добра организация на образователния процес. ▪ Създадени условия за приобщаващо образование 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подкрепяща национална политика за развитие на образованието; ▪ Дофинансиране на определени дейности чрез реализиране на проекти на МОН, национални и европейски програми; План за възстановяване и устойчивост; • Промяна на национално ниво в посока към постигане на ДОС чрез насърчаване на развиване и придобиване на ключовите компетентности и ориентирането към провокиране на самостоятелното и критично мислене, самостоятелност, към

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Връзка между управленските функции: планиране–организиране – координиране – мотивиране – контрол. ▪ Създадена банка с документи от законодателната уредба ▪ Създадена банка с училищни документи (Стратегия на училището; Правилник за дейността на училището; Правилник за вътрешния трудов ред; Правилник за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд; Правила за получаване на стипендии, Вътрешни правила за работната заплата (ВППЗ), Годишен план за работата на ПМГ, План за работа на ПС, План за работа с родителската общност, План за работата на МО и др.) ▪ Сформиран педагогически колектив от квалифицирани кадри и с творчески потенциал. Добро ниво на трудови възнаграждения. ▪ Прилагане на иновативни форми на обучение и добри педагогически практики, вкл. и в ОРЕС. Проведена серия от квалификации в тази посока ▪ Намалена административна тежест за учителите на ниво училище - нова система за обработка на отсъствията, дигитална комуникация чрез въведена една за училището платформа ▪ Благоприятен микроклимат в колектива. Създадени условия за творчество и иновации ▪ Работа с партньори, ангажирани с организацията на учебната и извънучилищна дейност на учениците, вкл. сътрудничество с други училища, ВУЗ и НПО ▪ Добри резултати на НВО и ДЗИ (на общинско, областно и национално ниво). ▪ Добри резултати от националните кръгове на олимпиади, състезания и конкурси ▪ Добра реализация на възпитаниците на училището - първо за продължаване на образованието, а след това на пазара на труда ▪ Утвърдена система за работа с таланти ученици (ИКД, Проекти, Зелено училище, клубове и др.) ▪ Наличие на училищен сайт и рекламна стратегия ▪ Започнато осъвременяване на МТБ 	<p>формиране на практически умения и към интелектуално развитие на личността;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подпомагане на дигитализацията в училищата чрез ИКТ програми на МОН и европейски програми - дигитализация на административните дейности и дигитализация на учебния процес. ▪ Подкрепа и развитие на култура за иновации. ▪ Развитие на форми на сътрудничество с фирми и организации от бизнеса ▪ Осигуряване на възможности за развитие чрез участие в европейски и национални проекти/програми ▪ Ефективно планиране на училищния бюджет. ▪ Повишаване квалификацията на педагогическите кадри и административния състав. Създаване на условия за повишаване на квалификацията и обмяна на добри педагогически практики между учителите чрез национални програми и проекти. ▪ Развитие на организацията на образователния процес и осъвременяване на МТБ. ▪ Привличане на социални партньори и участието им в училищния живот. ▪ Осигуряване на допълнителни средства и ресурси за стимулиране работата на изяви и таланти ученици, както и на техните учители. ▪ Привличане на родителите към дейностите и отговорностите в училище. ▪ Допълнителна работа с ученици и родители с цел повишаване мотивацията за учене. ▪ Признание на статуса на учителя. ▪ Съвместна работа с общинската и областната администрация, университети и други учебни заведения, неправителствени организации (НПО) и други.
--	---

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Интернет-свързаност в цялото училище ▪ Всеки учител има индивидуален лаптоп. Налична е техника за раздаване на ученици. ▪ Система за видеонаблюдение ▪ Училищни символи, традиции и церемонии - съвременно ново лого, знаме, представителна ученическа униформа ▪ Успешно работещи Координационен съвет, Обществен съвет и Училищно настоятелство. (Позитивно отношение на част от родителите към училището и учителите) ▪ Активен Ученически съвет ▪ Ползотворна работа по проекти ▪ Наличие на дарители - но все още малко на брой 	
СЛАБИ СТРАНИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Недостатъчно осигуряване на някои от учебните кабинети със съвременни технически средства на обучение ▪ Незадоволително състояние на външните спортни съоръжения ▪ Липса на разбиране у част от учителите за ролята на учебната среда в кабинета им относно резултатите от обучението - резултатът е наличие на недобре мебелирани и организирани учебни пространства, както и на планове за тяхната промяна. ▪ Недостатъчен финансов ресурс за поддържане и обновяване на МТБ ▪ Недостатъчна ефективност при използването на иновативните технологии при част от учителите - колебания и непоследователност при промяна на фокуса на обучението поради нежелание и/или трудности да се прилага компетентностния подход ▪ Нарушена на места комуникация между учител – ученик – родител ▪ Липса на правни механизми за справяне с жалби без излишен прекален разход на ресурси - време и интелектуален труд ▪ Необходимост от надграждане на започнатото в областта на приобщаващото образование, включваща превенция на агресията, общата и допълнителната подкрепа за учениците в риск, с понижена 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Недостиг на учители по отделни специалности. Феминизиране и застаряване на учителската професия. ▪ Реакции на отказ от промяна на фокуса на обучението поради нежелание и трудности да се прилага компетентностния подход - от страна на родители и по-големи ученици. Промяната им създава дискомфорт и нарушава изградени стереотипи. ▪ Консервативни обществени нагласи и ограничена подкрепа за изпреварващи промени в сферата на образованието - включително и на институции ▪ Непрекъснато променяща се нормативна база в сферата на образованието ▪ Наличието на много бюрократични изисквания за планове, стратегии, заповеди и др. - не подпомагат работата на училището, а изсмукват времеви и интелектуален ресурс, необходим за пряка работа с учениците. ▪ Липсата на обществено и институционално доверие в работата на българските училища доведе до изискването всичко направено да се документира. Това отклонява учители и администрация от пряката работа с ученици и родители, вреди и влошава

<p>мотивация за учене, с даровитите ученици, с учениците със СОП и/или хронични заболявания. Идеите за социално-емоционалното учене като част от обучението в училището трябва да намерят по-адекватно своето място</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Трудно осигуряване на спонсорство ▪ Увеличаваща се „бумацина“ ▪ Реализиране на прием в условията на обезлюдяване на града ▪ Недостатъчен мониторинг и оценка на въздействието на иновативните дейности ▪ Липса на утвърдена култура за изграждане и развитие на ефективни училищни общности за системно взаимодействие по определен проблем - включват се все едни и същи учители и родители - в процес сме на изграждане на такава култура (липсва традиция) ▪ Липса на традиция и механизми възпитаниците на училището, които вече имат кариери, да са полезни с идеи и с различни дейности. 	<p>резултатите. Проверките са документални, а не по същество и резултати от работата.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Липсата на енергия и усилия за преодоляване на различията между институциите и обединяване на усилията с цел по-добро училище за учениците. ▪ Противоречия в нормативната база, които при местни институции, неподкрепящи дадена иновация, водят до проблеми, вкл. и до спорове, които се налага да се решават по съдебен ред; ▪ Много допълнителни дейности се прехвърлиха към училищата и техните администрации без финансов ресурс за обезпечаване с допълнителен персонал - договаряне и осъществяване на текущи и други ремонти, организацията на превоза на учениците до училище, договаряне и доставка на учебници, оценка на учебници, атестиране, поддръжка на видеонаблюдение, интернет свързаност, многобройни платформи по проекти, поддръжане на техниката в училище, проследяване на здравословното състояние на учениците, доставка на консултативи, свързани с пандемията, постоянно увеличаващите се изисквания към счетоводното отчитане на бюджетните разходи в няколко платформи, а също и по проекти и др. Липсата на подготовката в администрацията (предимно с учителска квалификация) по някои от посочените дейности. ▪ Липса на средства в бюджета за юридическа помощ при решаването на все по-сложни казуси, свързани със ЗОП, със Закона за защита на личните данни, жалби по АПК и в спорове с контролиращи институции по казуси с противоречиви текстове в наредби на различни министерства и други. ▪ Засилване на негативните процеси и тенденции сред младите хора – демография и миграционни процеси, вкл. и нарастваща агресия сред учениците ▪ Демографски срив, намаляване броя на децата в града и ежегодна несигурност при планиране на държавния план-прием. Намаляването на броя на учениците води до намаляване на бюджета и невъзможност за трайни политики и
---	--

	<p>устойчивост за развитие на училището в направления, зависещи от бюджета (възнаграждения, персонал, МТБ, стипендии, социални дейности и др.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Създаване на допълнителни административни ангажменти на педагогическите специалисти на национално ниво; • Недостатъчни финансови ресурси за постигане на целите и реализиране на високо качество на обучението; <ul style="list-style-type: none"> ▪ • Недостатъчно добре работеща система на НЕИСПУО и съществуването на множество допълнителни системи/платформи за данни; ▪ • Недостиг на национални програми и политики за подкрепа на профилираното и иновативно обучение; ▪ • Внезапно възникващи обстоятелства, в следствие на пандемии, бедствия, аварии и др., вкл. КОВИД-пандемията и последиците от нея ▪ Увеличение на учениците със здравословни проблеми, включително и с психиатрични проблеми в семейството ▪ Промяна и нестабилност в политическата и социално-икономическата ситуации, вкл. влошаване на социално-икономическото положение на семейството. ▪ Учебни програми, неадекватни на целите и съвременното състояние - претоварени, неосъвременени. Несъответствие между учебни програми и учебници. Липса на учебници по информатика. Обучението по информатика не е добре обезпечено кадрово и материално. ▪ Рисковете в интернет пространството в контекста на въвеждане на технологии в обучението и ОРЕС.

V. ВИЗИЯ, МИСИЯ И ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

1. ВИЗИЯ:

ПМГ ”Проф. Емануил Иванов” - училище с визия за сплотена общност и подкрепа за индивидуалното развитие на всеки ученик.

Възпитаниците на ПМГ ”Проф. Емануил Иванов” получават профилирано/професионално обучение в областта на STEAM и завършват училищно образование като функционално грамотни, иновативни, социално-емоционално компетентни, отговорни и активни граждани, мотивирани да надграждат своите знания, умения и нагласи чрез учене през целия живот.

2. МИСИЯ:

ПМГ ”Проф. Емануил Иванов” да предлага максимално сигурна, здравословна, екологична и подкрепяща среда, където си дават среща образователни традиции, иновативни педагогически решения и дигитално развитие. Училището непрекъснато да се развива като пространство за учене и развиване на интересите, за отход и взаимодействие между деца, ученици, родители и местна общност, обединени от споделени ценности за постигане на общозначима цел – формиране на знаещи и можещи личности, способни да правят отговорни избори и да реализират целите си в динамична и конкурентна социална среда.

Педагогическите специалисти в ПМГ”Проф. Емануил Иванов” да са компетентни, подкрепящи, диалогични, отворени за иновации, с мисия и с нагласа за постоянно учене и развиване на личностните си и професионални компетентности, да мотивират и да вдъхновяват учениците, да им помагат да изграждат умения и компетентности, които да прилагат в различни житейски и професионални ситуации. Те да помагат на учениците за тяхното когнитивно, творческото, личностно и емоционално развитие, работейки в партньорство с родителите и заинтересованите страни.

Възпитаниците на ПМГ ”Проф. Емануил Иванов” при завършване на училището да притежават компетентности и да се стремят към личностно развитие и усъвършенстване през целия живот, да притежават нагласа за успешна социална и професионална реализация и за принос към обществото, да са активни граждани, които съхраняват традиционните ценности и работят както за собственото, така и за общественото благополучие.

3. ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ (формулирани в съответствие със Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България за периода 2021-2030 години):

- 1. Компетентности и таланти**
- 2. Мотивирани и креативни учители**
- 3. Сплотена училищна общност и системна работа с родителите**
- 4. Ефективно включване, трайно приобщаване и образователна интеграция**
- 5. Образователни иновации, дигитална трансформация и устойчиво развитие**
- 6. Реализация в професиите на настоящето и бъдещето**
- 7. Ефикасно управление и участие в мрежи**

VI. Цели и групи мерки/дейности по приоритетни области

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1 КОМПЕТЕНТНОСТИ И ТАЛАНТИ

Целта при придобиване на съвременните ключови компетентности ще бъде развитие на личностния потенциал на ученика, осигуряване на условия за удовлетворяване на индивидуалните му потребности и ранно откриване на заложбите и талантите му.

Акцентът при обучението ще бъде изместен от възпроизвеждане на готови знания към развитие на съвременни умения и практическа приложимост на изучаваното учебно съдържание, както и върху социалната и емоционалната интелигентност на децата и учениците.

За осъществяването на целите ще се осъществява партньорство и ефективно взаимодействие с родителите и другите заинтересовани страни.

Цели и групи мерки/дейности:

Цел 1. Обучение, ориентирано към формиране и развитие на ключовите компетентности и на умения за живот и работа през XXI век

- Смяна на фокуса на обучението от преподаване на знания към овладяване на ключови компетентности и развитие на способности да се решават проблеми; Акцентиране върху формиране на научна, финансова, дигитална медийна грамотност и дух на предприемчивост и иновации;
- Поставяне на акцент върху изграждането на социални умения и емоционална интелигентност;
- Актуализиране на системата от извънкласни дейности с цел балансирано използване на учебното време за придобиването на ключовите компетентности и уменията за живот и работа в XXI век и за развитие на таланта и интересите на отделния индивид;
- Актуализиране на учебните програми за ИУЧ и ФУЧ с цел постигане на компетентностно ориентирани, реалистични, ясни и разбираеми резултати от обучението на учениците;
- Изграждане на цялостна училищна визия за интегриране на учебното съдържание с фокус върху ключовите компетентности;
- Провеждане на интердисциплинарни учебни часове;
- Осигуряване на съвременна образователна среда;
- Надграждане на настоящето качество на обучение по чужди езици и придобиването на дигитални и комуникативни умения. Интегриране на дигиталната и медийната грамотност в обучението по всички учебни предмети;
- Развитие на ключови компетентности и умения за живот през XXI век чрез средствата и формите на различните изкуства, науки, технологиите и спорта;
- Използване на разбираеми, атрактивни и съвременни средства за постигане на очакваните резултати от обучението - познавателни книжки, презентации, електронни ресурси, подпомагащи придобиването на необходимите компетентности и стимулиращи развитието на личностни, социални и граждански умения и на емоционална интелигентност;
- Създаване на ресурси за постигане на очакваните резултати от обучението;
- Използване на готови и/или създаване на инструменти за измерване на постигането на основни резултати от обучението в хода на вътрешно оценяване;
- Ориентиране на оценяването към ключовите компетентности с акцент върху функционалната грамотност в областта на четенето, математиката, природните науки, както и към межкултурни компетентности, умения за решаване на проблеми в екип и метакогнитивни умения;
- Разработване и поддържане на система за представяне на постиженията на учениците в училище;
- Формиране на умения у учениците да използват придобитите компетентности при изпълнение на ежедневни задачи, за справяне в сложни и непознати житейски ситуации в променяща се околна среда- намиране на форми за свързване на знанията и уменията, придобити в процеса на обучението с практически ситуации, за поощряване на ученето чрез преживяване и решаване на реални проблеми;

- Екипна работа на учителите за интегриране на учебното съдържание, за ефективно осъществяване на междупредметни връзки и за работа върху усвояване на свързващите (трансверсални) компетентности у учениците;
- Системно взаимодействие с родителите за формиране и развитие у децата/учениците на ключовите компетентности и на умения за живот и работа през XXI век.

Цел 2. Възпитание в ценности

- Насърчаване на ценностно-ориентирано поведение и създаване на атмосфера в класната стая, благоприятстваща формиране на социални и граждански компетентности;
- Реализиране на инициативи за съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност и популяризиране на българския език, традиции и култура;
- Възпитание, насочено към изграждане у децата/учениците на стремеж за изразяване на информирано мнение, за проява на взаимно уважение, разбирателство и сътрудничество; възпитание в доброта;
- Развитие на умения за справяне с прояви на радикализация и екстремизъм, водещи до разделение, дискриминация, разпространение на фалшиви новини и омраза в обществото;
- Развитие на умения за разпознаване и превенция на трафик на хора; на зависимости към наркотични вещества и др.;
- Изграждане на умения за критично мислене и разбиране за света, културата, религиите, историята, медиите, икономиката, околната среда, устойчивостта;
- Развитие на ценностно-ориентирано поведение за зачитане на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава и правата на човека, с акцент върху правата на детето и детското участие;
- Формиране на компетентности за межкултурен диалог и изява на активна гражданска позиция; осигуряване на детското и младежко участие;
- Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всяко дете/ученик;
- Системно взаимодействие с родителите за формиране на ценности у децата/учениците.

Цел 3. Развитие на способностите и талантите на учениците

- Разширяване на спектъра от занимания по интереси, насочени към развитието на личностни и междуличностни умения;
- Разширяване на обхвата на участниците в заниманията по интереси, чрез провеждане на различни форми на изяви на училищно и междуучилищно, общинско ниво и др.
- Разнообразяване на формите и възможностите за развитие на талантите на децата и учениците с изявени интереси в областта на науките, изкуствата, технологиите и спорта чрез участие в различни видове състезания, първенства, лагер-школи и други;
- Подкрепа за участие в изяви, конкурси, олимпиади и състезания на местно, регионално, национално и международно ниво в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта;
- Предоставяне на материални и морални стимули за децата и учениците с изявени интереси в определена област на науката, технологиите, изкуствата, културата и спорта;
- Привличане на представители на висши училища, научни институти, социални партньори, неправителствени и бизнес организации в подкрепа на заниманията по интереси и извънучилищните дейности;
- Дейности за насърчаване на активния начин на живот;
- Системно взаимодействие с родителите за развитие на способностите и талантите на децата/учениците.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2

МОТИВИРАНИ И КРЕАТИВНИ УЧИТЕЛИ

Качественото образование изисква да бъде реализиран в пълнота моделът на преподаване и учене, основан на компетентностния подход. В този контекст ще се прилагат разнообразни форми за усъвършенстване на продължаващата квалификация на педагогическите специалисти в училище. Ще се работи и в посока на повишаване мотивацията на учителите.

Цели и групи мерки/дейности:

Цел: Развитие на компетентностите в съответствие с променящата се роля на учителя

- Подкрепа на новопостъпващи педагогически специалисти в институциите от системата на предучилищното и училищното образование;
- Участие в квалификационни програми, насочени към формиране на интердисциплинарни професионални компетентности на учителите и към прилагане на компетентностния подход и на ценностно-ориентиран подход в образователния процес;
- Развитие на дигиталните компетентности на педагогическите специалисти за прилагане на новите технологии, за облачни ИКТ услуги, за иновативни дигитални методи за преподаване, за интегриране на дигиталната медийна грамотност в обучението по всички учебни предмети и др.;
- Обучения в реална работна среда на учителите по професионална подготовка;
- Разширяване на възможностите за квалификацията на педагогически специалисти без откъсване от работа;
- Създаване на училищни екипи, включващи педагогически и непедagogически специалисти и създаване на професионални общности за споделяне на добри практики;
- Развиване на компетентностите на педагогическите специалисти за работа с даровити/талантливи ученици, с ученици със специални образователни потребности и с такива в риск;
- Развиване на компетентностите на педагогическите специалисти за ефективно взаимодействие с родителите и другите заинтересовани страни;
- Осъществяване на мобилност на педагогически специалисти, в т.ч. и чрез Европейска програма Еразъм+;
- Признаване на създадените от педагогическите специалисти отворени образователни ресурси като професионална или академична заслуга;
- Оценка на въздействието от участието в последваща квалификация на педагогическите специалисти. Проследяване на ефекта от обученията за професионално развитие на учителите и мултиплициране на ефекта на училищно ниво;
- Начини за информиране и мотивиране за участие в квалификационните форми на педагогическите специалисти

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3

СПЛОТЕНИ УЧИЛИЩНИ ОБЩНОСТИ И СИСТЕМНА РАБОТА С РОДИТЕЛИТЕ

Пътят към по-привлекателно и по-качествено образование минава през изграждането на ефективна училищна общност, обединена от обща споделена система от образователни ценности. Ще се прилагат дейности за създаване и задълбочаване на връзките и взаимодействието в училищната общност между всички участници в образователния процес (ученици, учители и други специалисти и родители), с местните власти и местната общност, както и с институции и граждански организации, имащи отношение към образователното и личностно развитие на децата. Те ще се осъществяват в условията на равнопоставеност и диалог и ще са насочени към постигане на споделена визия за развитието на училището. Задачата ще бъде утвърждаването на

устойчив, позитивен училищен климат, на атмосфера на доверие, уважение и грижа за другия, на чувството за общностна принадлежност и стремеж към по-добри постижения.

Цели и групи мерки/дейности:

Цел 1. Създаване и развиване на ефективна училищна общност.

- Прилагане на приети правила за функциониране на училищната общност, свързани със ангажираност и отговорностите на всички членове на общността, включително и семейството;
- Създаване и поддържане на позитивен организационен климат, ефективна комуникация и позитивни отношения между всички участници в процеса на образование и заинтересованите страни, включително за управление на конфликти, за преодоляване на стереотипи, предразсъдъци и дискриминационни нагласи;
- Участие в планиране и реализиране на училищни събития - конкурси, празници, тържества, спортни събития и др.;
- Прилагане на програми за взаимодействие на училищната общност с различни заинтересовани групи, които да подпомагат включването на децата в образование, трайното им приобщаване и повишаването на образователните им резултати;
- Организиране на училищното пространство и инфраструктура с оглед превръщане на училището в център на общността и място за диалог (дружелюбна училищна среда).

Цел 2: Обединяване на ресурсите на семейството и училището за пълноценното развитие на ученика

- Прилагане на подходящи форми за взаимодействие с родителите, насочени към осъзнаване и осъществяване на техните отговорности за възпитанието, развитието, образованието и отглеждането на децата, както и за сътрудничество с училището (обучения, семинари, кръгли маси и др.);
- Проучване становището на родителите по значими за училищния живот теми (допитвания, анкети, формуляри за обратна връзка и др.) и създаване на условия за диалог, доверие и равнопоставеност при вземането на решенията за образованието и развитието на учениците;
- Координиране взаимодействието на семействата с външни институции и организации, оказващи социална, образователна и личностна подкрепа за учениците;
- Създаване на условия за взаимодействие между родителите и насърчаване на партньорството между тях за активно участие в училищния живот (на ниво клас, училище, извънучилищно ниво; общности на настоящи и бивши родители и ученици и др., които работят съвместно в интерес на училището и др.);
- Насърчаване на родителите да участват чрез избраните от тях представители в обществения съвет, координационния съвет и училищното настоятелство.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4

ЕФЕКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ, ТРАЙНО ПРИОБЩАВАНЕ И ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ

Ще продължи изпълнението и надграждането на дейностите, свързани с приобщаващото образование за осигуряване на равен достъп до образование, превенция на отпадането и реинтеграция в образователната система. Приоритетно ще се изпълняват мерки, насочени към гарантиране на устойчивост на процеса на образователна интеграция, намаляване на неравенствата, насърчаване на социалното включване, мотивация на деца и родители за образование, системна работа с родителите за привличането им като пълноценни участници в образователния процес.

Ще бъдат изпълнявани мерки за разширяване на възможностите за ефективно приобщаване на ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания и/или в риск. Предвиждат се дейности за подкрепа на ученици с изяви дарби. Ще се осигурява

приобщаваща, подкрепяща, сигурна и безопасна образователна среда за провеждане на ефективен образователен процес, за опазване и укрепване здравето на децата и учениците и за тяхното пълноценно личностно развитие.

Цели и групи мерки/дейности:

Цел 1. Преодоляване на регионалните, социално-икономическите и други бариери за достъп до образование

- Предоставяне на месечни и еднократни стипендии, познавателни книжки, учебници и учебни комплекти и достъп до образователни ресурси;
- Осигуряване на безплатен, безопасен и екологичен транспорт на учениците до училището;
- Осигуряване при необходимост на техника за достъп до електронни ресурси и обучение от разстояние в електронна среда;
- Изграждане на достъпна архитектурна среда в образователните институции;

Цел 2. Взаимодействие с деца и родители за създаване на положително отношение към образованието

- Организиране на общи дейности по интереси, честване на празници, благотворителни акции и други събития за създаване на положително отношение към образованието;
- Съвместна работа между родители и учители за адаптиране на децата към образователната система и създаване и развиване на мотивация за учене;
- Подкрепа на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система, в т.ч. проследяване на всеки случай на дете/ученик при пътуване и миграция и/или в риск от отпадане, както и подобряване на междуинституционалния обмен на информация;
- Повишаване компетентностите на учителите и психолога (вкл. чрез споделяне на опит и взаимно учене) за успешно включване и пълноценно участие на учениците в образователния процес, включително и в мултикултурна среда;

Цел 3. Прилагане на индивидуален подход към потребностите на всяко дете и на всеки ученик

- Прилагане на приобщаващи грижи и на модели за адаптация и плавен преход на ученика към условията в училището, както и на прехода между отделните етапи и степени;
- Подкрепа на учителите за прилагане на индивидуален подход и за персонализиране на обучението за всеки ученик съобразно индивидуалните му потребности, напредъка и възможностите за разгръщане на пълния му потенциал;
- Използване на възможностите на дигиталните технологии и изкуствения интелект при персонализацията на обучението;
- Споделяне на добри практики при прилагането на индивидуален подход при обучението на децата/учениците.

Цел 4. Подкрепа за пълноценно участие в образователния процес на деца и ученици със специални образователни потребности и/или хронични заболявания

- Функционално оценяване на образователните потребности на учениците със специални образователни потребности и хронични заболявания;
- Прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие, за индивидуална и групова работа при установени езикови и/или емоционално поведенчески и/или сензорни затруднения;
- Обогащане на специализираната подкрепяща образователна среда – оборудване и обзавеждане на кабинети, съобразно нуждите на децата и учениците;

- Осигуряване на образователни ресурси за безвъзмездно ползване за учениците със сензорни увреждания;
- Осигуряване на необходимата техника за провеждане на учебния процес на учениците със специални образователни потребности;
- Използване на адаптирани отворени образователни ресурси за ученици със специални образователни потребности.

Цел 5. Подкрепа за пълноценно участие в образователния процес на деца и ученици с изяви дарби

- Откриване на талантите и способностите на всяко дете и ученик и насърчаване на развитието и реализацията им чрез училищните екипи за подкрепа;
- Осигуряване на достъп до занимания по интереси;
- Осигуряване на морална и материална подкрепа за деца с изяви дарби за високи постижения в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта.

Цел 6. Превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация в образователните институции

- Включване на ученици в риск в групи за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти по ненасилствен начин;
- Оказване на психологическа и педагогическа подкрепа за учениците и родителите;
- Квалификация на педагогическите специалисти за управление на конфликти, справяне с агресията, дискриминацията и насилието;
- Изпълнение на инициативи за повишаване на толерантността, за намаляване на агресията и кибертормоза;
- Дейности по медиация за справяне с агресията, в които медиатори са ученици и учители;
- Изграждане/модернизиране на системи за сигурност и контрол на достъпа в училището;
- Формиране на компетентности за межкултурен диалог, провеждане на кампании за толерантност и намаляване на агресията на учениците;
- Прилагане на модели на взаимодействие ученик – родители – учители за превенция и намаляване на агресията и тормоза в училище.

Цел 7. Разширяване на възпитателната функция на училището

- Изпълнение на програма за възпитателна работа, вкл. споделяне на модели за възпитателни взаимодействия в образователния процес;
- Споделяне на добри практики и иновации във възпитателната дейност, включително за превенция и намаляване на агресията и тормоза и недопускане на дискриминация;
- Формиране на нагласи за приемане на различията между учениците, основани на раса, народност, етническа принадлежност, произход, религия;
- Подкрепа на дейността на ученическите съвети и ученическото самоуправление в училищата;
- Засилване на диалога и взаимодействието с родителите и включването им в дейностите на училището.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 5

ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНОВАЦИИ, ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЯ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Иновациите в образованието целят промяна на културата на преподаване и създаване на по-привлекателна среда за учене, както и повишаване ефективността на образователния процес. Те стимулират креативното мислене и творчеството в процеса на обучение.

Дигиталните умения и компетенции са приоритет за целия образователен спектър. Достъпът до ИКТ за децата от XXI век е неразделна част от достъпа до образование. Ще се

насърчава и формирането на умения у учениците да станат дигитални създатели, да моделират, програмират и развиват дигитална креативност.

Образованието за устойчиво развитие е тясно свързано с международните дискусии за устойчиво развитие, с програмата на ООН и Целите за устойчиво развитие (ЦУР) до 2030 година. В контекста на тази перспектива ще се прилагат дейности за създаване на гражданска, финансова, здравна, екологична и спортна култура. Ще се разширяват познанията за безопасност на движението по пътищата. Ще се създава цялостен обновен облик на училището, подкрепен от инвестиции в съвременна, провокираща мисленето и творчеството образователна среда и в модерно оборудване и обзавеждане.

Цели и групи мерки/дейности:

Цел 1. Насърчаване и развитие на култура за иновации

- Въвеждане на образователни иновации в организацията, управлението, образователното съдържание, методите на преподаване и образователната среда;
- Развиване на взаимното учене и провокиране за иновативни решения във всички сфери на училищния живот;
- Създаване на педагогически професионални общности и активизиране на участието и екипната работа на педагогическите специалисти при вземане на решения, предлагане и реализиране на иновации;
- Текущ обмен на данни и опит между педагогическите специалисти, свързани с постиженията на учениците, включително и чрез използване на отворени образователни ресурси;
- Създаване на механизми за самооценка на иновационните дейности, посредством споделяне на иновативни практики и постижения от страна на учениците и техните родители;
- Въвеждане, утвърждаване и мултиплициране на иновативни практики, реализирани посредством мобилност, включително и чрез програмата Еразъм +;
- Прилагане на подкрепящи мерки за иновации и стимулиране на личното творчество на участниците в образователния процес;
- Подобряване и активизиране на участието на родителската общност чрез приобщаващи иновативни дейности;

Цел 2. Иновации в образователния процес и в образователната среда

- Разширяване на възможностите за интегрирано знание чрез проектно-базирано обучение, развитие на езиковите и комуникативните умения;
- Подобряване на образователната среда чрез обособяване на STEM среда за прилагане на нови методи на преподаване, с цел мотивиране на учениците за учене, трайно знание и професионална ориентация в областта на високотехнологичните индустрии;
- Създаване на ученически научно-изследователски общности в училищната STEM среда съвместно с представители на научната общност и бизнеса;
- Прилагане на хибридна форма на обучение (присъствено и дистанционно) чрез използване на отворени образователни ресурси и прилагане на иновативни методи на преподаване; Сътрудничество за мултиплициране на ефективни иновации между учителите;
- Създаване и развитие на партньорства с други образователни институции и родители за споделяне на иновативни практики;
- Осигуряване на естетични, модерни и гъвкави пространства в училище, които осигуряват адаптация спрямо променящите се нужди на обучението и иновативните практики;

- Разширяване на достъпа до модерни IT технологии с оглед провеждане и участие в иновации от разстояние, бърз и качествен достъп до информация и приобщаване на други участници в иновационните процеси;
- Разширяване на образователната среда извън сградата на училището с оглед прилагане на иновации в удобни и достъпни пространства, включително „зелени класни стаи“ в обсега на училището и сред природата.

Цел 3. Развитие на образованието в дигитална среда и чрез дигитални ресурси

- Балансирано използване на дигиталните образователни решения и на традиционното учене съобразно възрастта на децата;
- Развиване на уменията на педагогическите специалисти за преподаване в онлайн среда и за разработка и използване на дигитално учебно съдържание;
- Формиране на компетентности у учениците и педагогическите специалисти за създаване, редактиране, обогатяване и актуализиране на дигитално съдържание;
- Формиране на умения за безопасно използване на интернет, за разпознаване на рискове, заплахи, фалшивите новини и др.;
- Редуциране достъпа до вредно или незаконно съдържание в интернет на учениците в училището от ръководителя на компютърния кабинет, съвместно с интернет доставчика;
- Развиване на умения за създаване, използване и моделиране на изкуствен интелект;
- Надграждане на облачната среда в системата на образованието, въвеждане на специализирани софтуерни решения за анализ и оценяване на образователните резултати, чрез използване на компютърно моделиране, алгоритми и изкуствен интелект;
- Създаване на високотехнологична образователна среда и условия за преподаване чрез използване на интегрирани образователни платформи и облачни технологии;
- Увеличаване броя на крайните електронни устройства;
- Осигуряване на свободен, защитен/безопасен достъп до интернет на учениците в училище;
- Обзавеждане на учебните кабинети със съвременно оборудване за работа с дигитално учебно съдържание и превръщането им в дигитални класни стаи;
- Осигуряване на достъп до виртуална класна стая и на педагогическа подкрепа за обучение от разстояние в електронна среда за всички ученици в случаи на епидемии, природни бедствия и др., както и за тези ученици, които попадат в рискови категории и не могат да посещават училище поради здравословни причини и/или са със специални образователни потребности;
- Споделяне, интегриране и използване на вече съществуващи и доказали ефективността си безплатни дигитални образователни ресурси за ученици и учители;
- Осигуряване за безвъзмездно ползване на дигитални образователни ресурси за учениците;
- Осигуряване за безвъзмездно ползване на достъп до електронно четим учебник на съответните учебници – печатни издания за учениците от V до VII клас;
- Въвеждане и използване на системи с изкуствен интелект в училищното и професионалното образование и обучение;
- Увеличаване на приема за обучение на IT специалисти;
- Развиване на облачните услуги и вграждането им в образователната система, вкл. и в административните дейности;
- Развиване и използване на технологията „Интернет на нещата“ (IoT) за целите на образователната система.

Цел 4. Образование за устойчиво развитие

- Осъществяване на специализирани обучения на учители за ефективно педагогическо взаимодействие в съответствие с принципите за устойчиво развитие;
- Въвеждане на дейности по опознаване на природата в неурбанизирана среда;
- Разширяване на дейностите, свързани с повишаване на двигателната активност и здравословното хранене;
- Изграждане на екологична култура и навици за разделно събиране на отпадъци;
- Реализиране на дейности за популяризиране на европейските инициативи в областта на образованието за устойчиво развитие;
- Обучение, ориентирано към формиране на знания и умения за живот с фокус към здравното образование, здравословното хранене, първа долекарска помощ, безопасно движение по пътищата, обучение по различни видове спорт и други с активното участие на родителите;
- Създаване на собствени и използване на готови отворени образователни ресурси и модели за устойчиво развитие.

Цел 5. Модернизирание на образователната инфраструктура към устойчиво развитие

- Изпълнение на инфраструктурни и технологични решения за модернизация на училището с цел постигане на модерна, безопасна и подкрепяща среда;
- Ремонтни дейности за спестяване на енергийни, водни и други ресурси;
- Оптимизиране и естетизиране на вътрешното пространство в училището и осигуряване на безопасен достъп на всеки ученик;
- Реконструкция и обновяване на прилежащия двор – споделени пространства за работа в екип на открито, пространства за отдих, спортни площадки и други;
- Изграждане на система за разделно събиране на отпадъци в училището;

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 6 РЕАЛИЗАЦИЯ В ПРОФЕСИИТЕ НА НАСТОЯЩЕТО И БЪДЕЩЕТО

Стремежът към разширяване на професионалното образование и обучение се обуславя от развитието на дигитализацията и технологиите, навлизането на изкуствения интелект, прехода към зелена икономика и устойчиво развитие. Ще се прилагат политики за постигане на качествено и иновативно професионално образование и обучение в областта на програмирането и информационните технологии, отговарящо на динамично променящите се изисквания на пазара на труда.

Цели и групи мерки/дейности:

Цел: Професионално образование и обучение, съответстващо на динамиката на пазара на труда в настоящето и бъдещето

- Провеждане на проучвания сред работодателите за потребностите на пазара на труда от необходимите умения и квалификации;
- Осигуряване на кариерно ориентиране на учениците във връзка с успешната реализация на пазара на труда;
- Насърчаване на интереса към професионалното образование по професии, свързани с програмиране и информационни технологии.
- Повишаване квалификацията на учителите в професионалното образование и обучение, за придобиването на съвременни знания, новости в техниките и технологиите;
- Създаване и развитие на партньорства между бизнеса и образованието за провеждане на ученически практики, за споделяне на оборудване и обмен на ресурси;
- Разширяване на практическото обучение в реална работна среда;

- Въвеждане и разширяване на краткосрочните обучения на ученици и учители в сътрудничество с бизнеса, научни и други образователни и обучителни институции;
- Прилагане на механизъм за проследяване на реализацията на завършилите професионално образование и обучение.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 7 ЕФИКАСНО УПРАВЛЕНИЕ И УЧАСТИЕ В МРЕЖИ

В управлението на училището ще се утвърждават интегрираният подход и ефективното взаимодействие с всички участници в процесите, включително заинтересовани граждани и институции.

Ще се търсят стратегическите партньорства и мобилността с цел обучение и обмяна на добри практики. Ще се насърчава споделянето на ресурси и работата по проекти и в мрежи.

Цели и групи мерки/дейности:

Цел 1. Преход от стандартизиран подход в управлението на училището към управление, основано на креативност и иновации

- Утвърждаване на интегрирания подход и ефективното взаимодействие със заинтересованите институции и гражданите;
- Прилагане на екипен подход на взаимодействие между всички участници в образователния процес в училището;
- Утвърждаване на училищните съвети (Педагогическия съвет, Обществения съвет, Ученически съвет и други) и училищните професионални общности като ефективни участници в училищния живот и в организационното развитие на училището, разширяване на ученическото участие при вземането на решения;
- Подобряване на образователната среда чрез създаване и развиване на училищни и микро училищни (класни) общности между учители, ученици, родители и други заинтересовани страни;
- Утвърждаване на лидерството като водещ подход в управлението на училището;
- Актуализиране на професионалните профили на ръководните длъжности в училището и включването в тях на ключовите компетентности на XXI век;
- Повишаване квалификацията на директора и заместник-директорите чрез обучения за развитие на лидерски компетентности;
- Дигитализация на управлението на образователните институции;
- Намаляване на административната тежест за учителите чрез преразпределение на задължения;
- Мотивация на училищните екипи и подкрепа на иновативните и творчески решения на всички участници в образователния процес.

Цел 2. Сътрудничество между институциите и свързване в мрежи

- Създаване и поддържане на ефективни партньорски мрежи;
- Ефективно взаимодействие с неправителствени организации и други представители на гражданското общество по въпросите на предучилищното и училищното образование;
- Провеждане на съвместни инициативи, партниране и споделяне на ресурси с библиотеки, музеи и други културни институции и научни организации;
- Поддържане на кътовете за четене и обогатяване на библиотечния фонд в училището.

VII. ИНДИКАТОРИ ЗА ПОЛЗА/РЕЗУЛТАТ

1. Изпълнение на план-приема
2. Брой отпаднали от училище ученици
3. Брой на отсъствията от учебни занятия - по уважителни и по неуважителни причини
4. Среден успех по предмети и паралелки
5. Резултати от НВО и ДЗИ - дял на учениците под и над средните за страната/областта резултати
6. Дял на учителите, преминали през обучения за годината по всяка от приоритетните области
7. Дял на учителите, които са удовлетворени от намаляване на административната тежест в училище
8. Дял на учителите, които се чувстват удовлетворени от обученията
9. Дял на учителите, които се чувстват подготвени за прилагане на компетентностния подход
10. Дял на учителите, които са прилагали компетентностния подход в работата си - работа по проекти и др.
11. Дял на учителите, които се чувстват подготвени за работа с талантиливи ученици/с ученици в риск/с ученици със СОП
12. Дял на зрелостниците, които продължават образованието си и/или се реализират на пазара на труда.
13. Дял на учениците, които се чувстват удовлетворени от обучението в училището
14. Дял на родителите, които се чувстват удовлетворени от обучението на децата им в училището.

Сравняването на тези индикатори в последователни години ще даде представа дали организацията на обучението и заложените цели и дейности работят за постигане на мисията и визията на училището.

VIII. Финансиране

Изпълнението на заложените цели ще бъде финансирано от следните източници:

- Делегиран бюджет, формиран на основание Единните разходни стандарти
- Национални програми
- Оперативни европейски програми
- Дарения
- Общински бюджет

Нашите усилия ще бъдат насочени към:

- Подобряване на механизмите за контрол, отчетност и отговорност при управлението на финансовите ресурси на ниво училище.
- Повишаване на капацитета ни за оползотворяване на средства от Европейския съюз. Ефективно и прозрачно използване на средствата по национални и европейски програми, което означава усвояване на ресурсите по предназначение, за добре планирани проекти с истинска европейска добавена стойност и по-добро постигане на целите като цяло.
- Създаване на условия за повишаване притока на публични и частни средства към училището. Осигуряване на условия за родителско и гражданско участие в управленската и финансовата дейност на училището.
- Насърчаване осигуряването на допълнителен финансов ресурс в училището чрез съвместни дейности с училищното настоятелство.
- Училището оперативно ще управлява ресурсите си въз основа на тази стратегия за развитие (с права, делегирани му от общината в областта на бюджета, човешките

ресурси и разпореждането с МТБ), и ще извършва вътрешна оценка на приноса на всеки учител и на резултатите постигнати от учениците.

Заключение

Стратегията за развитие на ПМГ е приета на заседание на ПС от дата 14 март 2023 г. (Протокол №7), съгласувана с Обществения съвет на училището (Протокол №3/06.04.2023 г.) и утвърдена със заповед № 534/10.04.2023 г. на Директора на ПМГ.